

BISERIC'A si SCÓL'A.

Fóia bisericésca, scolastica, literara si economica.

Iese odata in septemana: *DUMINEC'A.*

PRETIULU ABONAMENTULUI.

Pentru Austro-Ungari'a:
Pe unu anu 5 fl. — cr., pe 1/2 anu 2 fl. 50 cr.
Pentru Romani'a si strainetate:
Pe unu anu 14 fr., pe jumetate anu 7 franci.

PRETIULU INSERTIUNILORU:

Pentru publicatiunile de trei ori ce contienu
cam 150 cuvinte 3 fl.; pana la 200 cuvinte 4 fl.;
si mai sus 5 fl. v. a.

Correspondentiele sè se adreseze Redactiunei

„BISERIC'A si SCÓL'A.“

Èr banii de prenumeratiune la
TIPOGRAFIA DIECESANA in ARAD.

Nr. 3390.

Cerculariu,

catra oficile protopresviterale si parochiale; catra sínódele parochiale si preste tot catra clerulu si poporulu din partile ce apartienu la Consistoriulu eparchial aradam.

La 30. Septemvre a. c. espirând periodul de trei ani, pe care fusera alesi deputatii Congresului nostru nationalu bisericescu, acest Consistoriu, in vedere la prescisele statutului organicu si la literere Escelentiei Sale Inaltpresantitului Domnu Archiepiscopu si metropolitu, Miron Romanul, dto Sibiuu, 21. August a. c. Nr. 120 Metr. emanate pe bas'a conclusulului congresual Nr. 142/886 p. III, — dispune alegeri noue de deputati congresuali pe noul period de trei ani, adeca: dela 1. Octomvre 1887 pana la 30. Septemvre 1890.

Desi impartirea cercurilor este si remane tot cea vechia dela alegerile trecute, prin urmare tuturor celor chiamati bine cunoscuta, totusi pentru mai buna orientare se comunica in urmatóarele:

I. Cerc. Aradu, cu 13 comune si adeca: Arad, Arad-Gaju, Batania, Cianadu, Ciciru, Micalaca, Mandrulocu, Nadlacu, Pesc'a, Sambateni, Semlacu, Sieitin si Torni'a.

II Cerc. Radn'a, cu 30 comune si adeca: Bai'a, Batuti'a, Bersava, Capruti'a, Cladov'a, Conop, Corbesci, Dumbraviti'a, Giuliti'a, Govosdia, Grosi, Ilteu, Lupesci, Milova, Minisiu, Monorosci'a, Odvosiu, Paulisiu, Pernesci, Petrisiu, Radn'a, Rosi'a, Obersi'a, Selisce, Sioimosiu, Slatin'a, Sorosiagu, Soversinu, Tocu, Totvaradi'a si Troasiu.

III. Cerc. Giula, cu 14 comune si anume: Sentes, Vasiarheiu H.-M., Bichisiu, Chitighazu, Ciab'a, Curticiu, Giula germana, Giula-magiara, Giula-Varsiandu, Macia, Otlac'a, Pilu, Siclau si Socodoru.

IV. Cerc. Chisineu, cu 16 comune si anume: Chisineu, Cinteiu, Erdeigiu, Misc'a, Nadabu, Simand,

Comlosiu, Sinitea, F.-Varsand, Apateu, Berechiu, Sieprensiu, Sintea, Talposiu, Vadasu si Zarandu.

V. Cerc. Vilagosiu-Siria: cu 15 comune si anume: Agrisiu, Araneagu, Cherechiu, Covasintiu, Drautiu, Dudu, Galsi'a, Magiaratu, Musc'a, Pancot'a, Vilagosiu-(Siri'a), Selesiu-Cigirelu, Nadasiu, Cuvin si Giorocu.

VI. Cerc. Ienopolea-Borosineu: cu 21 comune si anume: Curta-Cheriu, Morod'a, Sicul'a, Ternov'a, Cermeiu, Iermata, Ienopolea (Borosineu) Siomoschesiu, Repsigu, Aldesci, Bocsigu, Cavn'a, Chertesiu, Cuiedu, Hodisiu, Iarcosiu, Luguzeu, Monereu, Silindia, Tautiu si Voivodeni.

VII. Cerc. Buteni, cu 42 comune si anume: Almasiu, Bersa, Berindia, Bodesci, Bohani, Borossebesiu, Buteni, Cacareu, Chisindia, Cilu, Dezna, Dieciu, Govosdia, Ignesci, Lazu, Miniadu, Monés'a, Mustesci, Nadalbesci, Négra, Paiuseni, Prajesti, Donceni, Ravn'a, Revetisiu, Rosia, Selageni, Slatin'a, Susani, Bontiesti, Cromna, Finisiu, Gurahontiu, Holtmizesiu, Hontisioru, Iosasiu, Iosasielu, Madrigesci, Satureu, Secasiu, Buciaua, Zeldisiu, Zimbru cu filele Dulcele si Brusturesc.

VIII. Cerc. Halmagiu, cu 34 comune si anume: Aciuti'a, Aciuva—Poian'a, Baldovini-Valemare, Banesci—Cristesci, Basarabas'a, Bodesci—Mermiciu, Brotun'a, Brusturi, Ciuciu, Ciungani, Dumbrav'a-Rostoci-Budesci, Dobrotiu, Halmagiu, Halmagielu, Ionesci-Tiermure, Lazuri-Magulice-Grosi, Leas'a, Luncsior'a—Vosdoci, Ocisiuru, Ociu—Cazanesci, Obersi'a, Plescuti'a-Guravai, Poienari Tiohesci, Prevaleni, Risculitia—Leautiu, Serbi, Stremb'a, Stea—Tomesci, Talagiu, Ternavitia—Chiulesci, Tis'a, Ternava-Vati'a de josu, Vati'a-de-susu si Vidr'a.

IX. Cerc. Birchisiu, cu 34 comune si anume: Bat'a, Bacamezeu, Birchisiu, Bulz'a, Capolnasiu, Caprior'a, Grosi, Ostrovu, Ohab'a-serbéscu, Pojog'a, Selciv'a, Spat'a, Tiel'a, Valea-mare, Veresmortu, Balintiu, Bar'a, Bunea, Cladov'a, Cutin'a, Dobresci, Dubesci, Fadimacu, Iersnicu, Lapusnicu, Leucusiesci, Monosturu,

Ohab'a-lunga, Padurani, Radmanesci, Rachit'a, Reme-tea-Lunga, Tergovisce si Top' a.

X. Cerc. Chiseteu cu 19 comune si anume : Bazosiu, Ianov'a, Izvinu, Babsi'a, Belintiu, Budintiu, Chiseteu, Costeiu-mare, Dragoesci, Ficataru, Gruinu, Hassiasiu, Ictaru, Ohab'a-Forgaciu, Paniov'a, Sisiano-vetiu, Siustr'a Topolovetiu si Zsabarau.

XI. Cerc. Lipov'a, cu 24 comune si anume : Belotintiu, Bruznicu, Buzadu, Chelmacu, Chesintiu, Chizdia, Comiatu, Cuvesdi'a, Dorgosiu, Labasintiu, Lala-sintiu, Lipov'a, Petirsu, Sistarovetiu, Ususeu, Zabal-tiu, Teesiu, Brestovatiu, Chechesiu, Crivobara, Du-bochinadasiu, Hodosiu, Secasiu si Vism'a.

XII. Cerc. Ving'a, cu 18 comune si anume : Baratézu, Bencecalu-rom. Calacea, Hodoniu, Monos-toru, Murani, Secéni, Secusigiu, Ving'a, Zsadani, Igrisiu, Pesacu, Aliosiu, Fibisiu, Firighaz, Fiscutu, S. Mi-clausiu micu, si Bodrogulu nou si vechiu cu filialele.

XIII. Cerc. Temisiór'a, cu 19 comune si a-nume : Beregsen, Bucovetiu, Cerneteazu, Chisiod'a, Fa-briculu S. Georgiu, Fabricalu S. Iliu, Ghirocu, Ghi-rod'a, Medvesiu, Mosniti'a, Maierile vechi, Parti'a, Pobd'a, Remetea T. S.-Andrasiu, S.-Mihaiulu-romanu, Siagu, Utvinu si Pustinisiu.

XIV. Cerc. B.-Comlosiu, cu 12 comune : B.-Comlosiu, Beb'a, Cianadulu serb., Chec'i'a rom., Chisiu Orosinu, Dugoselo (Nereu), Ecic'a-romana, Iancahidu, Sarcea-romana, Toraculu mare, Toraculu-micu si Val-cani. —

Amesurat acestei Impartiri, partile apartinetórie la acest Consistoriu, formand 14 cercuri electorali, aleg 7 deputati din cler si 14 din mireni de toti 21 deputati astfel : ca fiecare cerc alege câte un de-putat mirean, ér preotimea din dóue cercuri imbinate intr'un colegiu alege câte un deputat din cler.

Imbinarea cercurilor in colegii electorale, locurile centrale de alegere si de scrutiniu precum si numele comisarilor, se presinta in Conspectul dela finea acestui Cerculariu sub A.

Premitiend acestea si avend in vedere ca, de si la alegerea deputatilor congressuali servesc de ci-nosura normele pentru alegerea deputatilor sinodului eparchial, ér acestea sunt precisate in Regulamentul votat de sinodul eparchial aradan sub Nr. 60/884, — pe bas'a §-lui 91 din statutul organic, — totusi pentru inlesnirea lucrului se dispun urmatórele :

I. Pentru alegerea deputatilor din cler : Preotii din câte dóue cercuri electorale, impreunate intr'un colegiu, — fara a mai astepta alta provocare, se vor aduná *Joi in 19. Noemvre 1. Decemvre a. c. la óra 10 nainte de médiadi*, la locul central de ale-gere conform conspectului de sub A. si anume in lo-calitatea indatinata ori desemnata prin comisariul con-sistorial, si sub conducerea acestui'a vor alege un de-putat din cler la Congresul national, observandu-se la actul alegerii prescisele din §§-ii 7 - 14 ai suscitatu-

lui Regulament ; special pre alesul provediendul cu cre-ditional, protocolul de alegere se-l nainte comisariul aici pana la 25. *Noemvre 1887 v.*

II. Referitoriu la alegerea deputatilor mi-reni, desi modalitatea publicarii si constituirei sino-dului electoral, precum si a votisarii este precisata in §§-ii 15 - 22 ai suscitaturii Regulament, totusi pen-tru evitarea necorectitatilor se dispune :

1) Se indruma preotimea parochiala, ca dupa primirea acestui cerculariu, in cea mai de aprópe Du-mineca séu serbatóre se publice sinod parochial stra-ordizariu pentru alegerea unui deputat mirean la Con-gresul national. Publicarea se o faca cel putien cu 8 zile nainte de alegere *negresit inse pana inclusive Dumineca in 29. Noemvre vechiu*, ca insusi sino-dul electoral se se póta tienea pretutindenea pana inclusive *Dumineca in 6/18. Decemvre a. c.*

2) Pentru a usiorá biroului electoral actul ale-gerii, trimitiendu-se fie-carei parochii câte un esem-plariu din formulariul de Protocol sub B. — se in-druma presiedintii si intreg biroul sinodului electoral, a fi cu atentiune si a observá strict urmatórele si anume cá :

a) Aclamatiunea nu este permisa,

b) In protocol se se induca apriat si corect : locul si diu'a, ór'a inceperii si terminarii votarii.

c) Numele candidatului, pre care votéza alege-torii se se scrie intreg si corect, cáci semnele dtto si „ „ nu sunt permise, si voturile induse la astfel de semne nu se vor considerá.

d) Votarea se se continue pre cât timp se insi-nua alegatori indreptatiti, ér dupa ce a votisat cei presinti se se mai astepte $\frac{1}{2}$ óra, pentru a se pote presenta si altii alegatori indreptatiti, si daca in inter-val de $\frac{1}{2}$ óra, nu se mai presinta nici un alegetoriu, se iacheia votarea anuminduse la protocol oar'a in-cheierii ; apoi dupa incheierea votarii si dupa sumisa-rea voturilor enuncianduse rezultatul, protocolul se se subscrie de presiedinte, barbatii de incredere si de notariu, ér déca barbatii de incredere séu macar si numai unul din ei n'ar sci scrie, numele lor 'l póte scrie si notariul, dar acést'a imprejurare trebue vedita prin acea ca : se se spuna apriat la protocol, cine a scris pre cei nesciutori de scrisóre.

e) Protocolul astfel incheiat (la cas de votisare secreta impreuna cu aclusele lui) se se pune sub cu-verta, si cuvert'a se se sigileze **cu dóue sigile si anume** : cu sigilul oficiului parochial, si cu sigilul pre-siedintelui séu a vreunui barbat de incredere : ér daca nici unul nici altul dintre acestia n'ar avea sigil, se se sigileze **in dóue locuri cu sigilul oficiului parochial si astfel sigilat cu dóue sigile**, si adresat concernintelui comisariu consistorial, se se predea unuia dintre barbatii de incredere cu insarcinarea, ca pe diu'a de 13/25 Decemvre a. c. l. c. óre 9 nainte de médiadi, se-l presiate comisariului consistorial in locul central al scrutiniului. Déca acest membru ar fi impedeat,

este detorinti'a oficiului parochial a ingriji, ca protocolul se-l duca la scrutiniu celalalt barbat de incredere.

3. La 13/25. Decemvre a. c., ór'a 9 nainte de médiedi, presentandu-se barbatii de incredere ai singuraticelor sínóde parochiali la locul central al cercului anumit in conspectul A) si anume in localitatea desemnata prin comisariul consistorial, sub presiedintia acestui'a se vor constitui in colegiu de scrutiniu, alegendu-si din sinul lor un notariu pentru ducerea protocolului, si déca dintre barbatii de incredere nu s'ar putea alege notariu capace pentru ducerea protocolului, colegiul este inpreptatit a alege notariu si pre alt individ afara de colegiu.

4. Despre actul scrutinariei, care trebuie se se continue neintrerupt, si se se termine in aceasi di, e a se luá protocol, in care se se induca : locul, diu'a si cercul electoral unde s'a tienut scrutiniul cu espunerea precis a órei la care s'a inceput, apoi *la scrutinare se urméza astfelu, ca* : comisariul consistorial, in presentia barbatilor de incredere, fara a rupe sigilele de pe converte, va desface pe rend tóte protocóelele electorale, le va ceti cu vóce nalta si va ingrigi, ca voturile din acelea protocóele se se induca in protocolul colegiului de scrutiniu, dupa ordinea comunelor din care se forméza cercul electoral (statutul org. §. 91 h.)

5. Colegiul de scrutiniu nu este competente nici indreptatit a modificá, a sterge ori adange ceva in protocóelele de alegere a le singuraticilor sínóde electorale, precum nici a esaminá si a deliberá asupra actului de alegere, ci numai a-si face observarile la protocolul de scrutiniu asupra protocóelora defectuóse, si astfel acelea protocóele, cari n'ar corespunde § 91 lit. g) din stat. org. adeca n'ar fi subscribe, si sigilate cum se recere, ori ar avea alte defecte, precum si cele presentate mai tardiu ori eventual trimise numai cu posta, nu le va luá in consideratiune, ci simplu le va adnessá la protocol, anumind cauzele pentru cari nu s'a potut considerá.

6. Dáca dupa desfacerea si inducerea tuturor protocóelora de alegere presentate, se constata ca ar mai fi parochii dela cari nu s'a presentat barbatii de incredere cu protocóelele, comisariul consistorial impreuna cu colegiul va mai asteptá o óra, si déca in acel interval se vor presentá barbati de incredere cu protocóele, le va primi si induce si acestea, ér daca se va constatá ca s'a presentat protocóelele din tóte parochiile, ori ca nici dupa asteptare de o óra nu s'a mai presentat dela comunele restante protocóelele asteptate, se va incheiá scrutiniul, anumindu-se *ór'a incheierii* ; dupa aceea se vor numerá voturile, pe bas'a protocolului de scrutiniu, si acel individ, care dupa computarea tuturor voturilor se va constatá, ca a intrunit celea mai multe voturi, numai decát se va proclamá de deputatu alesu din partea cercului respectivu, si ca atare se va provedé cu credintionalu. La casu inse, cand dóra doi séu mai multi voru fi

avendu majoritate in asemenea numeru ; intre densii va decide sórtea esecutata indata in fatia locului (st. org. §. 91. h.)

7. Protocolul colegiului de scrutiniu si credintionalul alesului deputat se vor subscrie de comisariul consistorial de notariul colegiului si de toti ceialalti membri, adeca de barbatii de incredere ai sínódelora parochiale ; apoi credintionalul se va predá, ori se va tramite pe cale securá la manile alesului deputat ; er protocolul colegiului de scrutiniu, impreuna cu tóte actele electorele, adeca cu protocóelele singuraticelora sínóde electorali, — Comissariul consistorial luva subterne Consistoriului de aici negresit pana in 20. Decemvre vechiu a. c. (stat. organic §. h. k.)

8. La casu, cand vreun comisariu consistorial preotiescu ori mirén ar fi impededat in ori ce mod, cât se nu póta plini misiunea de comisariu : acel'a va face numai de cât aretare la consistoriul de aici pentru alta provisiune : daca inse pana la alegere, respective pana la scrutiniu nu va fi urmat de aici denumirea altui comisariu, séu dóra impededarea comisariului denumit se va aretá numai chiar in diu'a séu sub actul alegerii, respective a scrutiniului : in astfel de cas alegetorii respective membrii colegiului de scrutiniu sunt autorisati a-si alege un locuteninte al comisariului consistorial, care apoi va indeplini tóte agendele comisariului (st. org. §. 91. c. k.)

Oficiile protopresviterale sunt insarcinate a spedá cu tóta grab'a cate un esemplariu din cerculariul acest'a la singuratecele oficie parochiale din tracturile lor spre publicare si spre efeptuirea celor de efeptuit ; ér comisarii consistoriali sunt poftiti, a-si implini misiunea lor in sensul celor indegetate mai sus.

Aducend acestea la cunoscinti'a iubitelui nostru cler si popor, sfatuim pre toti, ca la eserciarea acestei drept, al alegerii deputatilor congreguali, se fie condusi de simtiemintele adeverat cresinesci, alegend de deputati congreguali numai barbati devotati cauzelor nóstre biseicesci, barbati zelosi si apti de a concurge cu sfatul si intieleptiunea lor la regularea consolidarea si inaintarea trebilora bisericeii nóstre nationale.

Datu in Arad, la 3/15. Noemvre 1887 din siedinti'a consistoriului plenariu.

Ioan Methanu, m. p.
Episcopulu Aradului.

Omogenitatea in societatea nóstra.

Are fiecare societate tendenti'a, cá pre toti membri ei se-i faca de o potriua in vederi si in simtieminte.

Acest'a o-a semnalat si poetulu, cand a dis neamului romanescu, ca se-se „unesca in cugete si in simtiri.“ Au trecutu de atunci, de cand scriá acestea poetulu, ani multi ; si societatea nóstra este fórté departe de-

a-se fi cristalisatu, si respective de a fi unu singuru corpu, unu sufletu si o inima.

Ne intrebăm de sigur cu totii de cause si de vina. Si cand ne-am pune se-ne dăm seam'a, noue asia ni-se pare, ca toti am afla vin'a in altulu si nici unulu in noi. Toti cei cari vorbim si scriem ne semtim buni; ér daca reutate si rele se gasescu pre ici, pre colo, in societatea nóstra, atunci vin'a pentru cele rele de sigur sunt toti ceialalti ómeni din lume, numai noi, cei cari vorbim, seau scriem despre astfeliu de rele nu suntem, si nici nu potem fi.

Toti suntem buni, cand vorbim, seau scriemu, si daca ar dice cinev'a, ca nu suntem buni, seau ca a aflatu, si vede vre o smintéla la noi; atunci unu astfeliu de omu a datu de necazu. O multime de sageti vinu, si se indreptéza asupra-i din tóte pàrtile, cari lu-lovescu fara crutiare.

Si sageti de acestea se vedu multe sburandu si indreptandu-se cand asupra unui'a, cand asupra altui'a dintre ómenii, cari au si ei vin'a, ca au facutu, seau au disu si scrisu si ei câte cev'a in interesulu societátii nóstre.

De câtv'a timpu se pare, ca am intratu intr'unu feliu de períodu alu sagetiloru. Si cu potintia este, cá si acésta períoda se-si fi avutu si ea ratiunea ei. Póteca se fia fost si ea buna de cev'a, precum nici unu reu nu este in acésta lume, carele se nu aiba si câte o parte buna. Ni-se pare inse, ca daca s'ar lungi pré tare acésta períoda póte se devina ostentíosa si primejdíosa. De aceea credem, ca a sositu deja timpulu, ca se ne ocupăm putien de acésta cestiune mai cu dea dinsulu.

* * *

O societate, fia mare, fia mai mica, este numai atunci o putere, cand fiecare din factorii, cari o constituiescu, si-indeplinescu pre de o parte cu tóta conscientiositatea lucrulu, pre carele l'a luatú asupra-si, ér pre de alta parte are, si pórtá in inim'a s'a conscienti'a missiunei, depusa pre umerii sei, facia de scopulu comunu, pre carele lu-urmarescu intregulu, si respective societatea, din carea face parte.

Si, bine, reu, ne vedem noi toti de afacerile nóstre particulare; si in acelasi timpu toti avem in inimile nóstre conscienti'a missiunei de a lucrá la realisarea scopului comunu, pre carele lu-urmarim.

Dar lucrurile cu tóte acestea nici in biserica, nici in genere in societatea nóstra nu mergu, cum ar poté se mérga cu alta renduíela si cu alta socotéla.

Avem astadi atât in biserica, cât si in genere in societatea nóstra multa inteligentia, ómeni bine crescuti prin scoli inalte si ómeni cu multa bunavointia. Avem apoi unu poporu carele voiescu se-traíesca, si se-si creeze si elu o stare si sórte mai buna prin lucrulu maniloru sale si prin ómeni'a s'a.

Se pare inse ca atât in viéti'a si activitatea inteligentiloru nostri, cât mai cu seama între inteligenti'a si poporulu nostru lipsescu in multe locuri cheagulu, carele se-ne lege mai tare unii de altii.

Nentielegeri de a dou'a mana si mici divergentie, cari din cand in cand s'au ivitu si in societatea nóstra cá in tóte societátile din lume, adesea ne-au condusu pre unii si pre altii, cá se nu ne vedem lucrandu alaturea, cand a cerutu acést'a dela noi caus'a comuna. Apoi cum, cum nu, între inteligenti'a nóstra si între poporu nu este, celu putienú asia ni-se pare noue, acea legatura puternica, carea se-ne faca se cunóschem noi insine, si se semta tóta lumea, ca un'a suntem, precum numai un'a potem fi între tóte imprejuràrile.

Este ce este la mijlocu, daca lucrurile nu sunt astfeliu, precum ar trebui se fia, mai cu seama la noi, cari si altecum destul de necajiti fiend, nu ne este iertatu nici se negligàmu, nici se desconsideràmu nici pre celu din urma omu dintre noi, fia elu inteligentu, seau fia elu celu din urma omu din poporu.

In punctulu omogenitátii nemarginimú a aminti numai o singura imprejurare, si anume: Ómenii, cari compunu inteligenti'a nóstra preotiescu si mirenésca sunt fara indoiéla toti buni. Asia este bagu seama facuta inse in acésta lume bunatatea, cá se aiba si ea mai multe grade. Si deci între cei multi buni, unii vom fi mai buni, altii si mai multu buni, seau dara câte unii mai putien buni.

Si este naturalu, ca fratele celu mai cu minte, fratele celu mai bunu, mai avendu si alti frati mai putieni buni, si frate buni fiend cu densii, se-si detóta silinti'a, cá prin o maniera alésa, si prin intieptiunea lui se si-i faca siesi omogeni, — se-i faca adeca totu atât de buni, precum este si densulu. Pentruca daca mai pre urma ne-am intrebá, ca propriamente, carea este chiamarea in acésta lume a ómeniloru buni si intiepti, vom aflá, cá nu este alt'a, decât a respandi bunatatea si intieptiunea, si prin calitátitile superióre ale loru a face, cá toti ómenii, cari vinu in contactu cu densii se-si dea tóta trud'a se-ii imiteze, si se devina tot atât de buni.

In societatea nóstra s'a potutu observá o pornire gresita in punctulu acést'a. Intre cei multi buni ai nostri sunt adeca unii ómeni, cari in locu de a-i atrage la sene pre cei crediuti de mai putien buni, ii-respingu si instreinéza in timpu ce dela fiacare omu bunu si intieptu se cere, cá bunatatea si intieptiunea lui se aiba o putere atragetória si assimilatória facia de toti ómenii, cu cari vine in atingere, fia ei de orice natura si positiune.

* * *

Intr'aceea in timpu ce in societatea inteligenta se vedu lucruri de acésta natura, pre atunci in poporu, pre ici, pre colo se observéza unu faptu si

mai regretabilu. Se observéza adeca in unele părți, in poporu unu feliu de recéla facia de inteligentia seau celu putien nu se vede acelu reportu intimu, carele se semene cu reportulu dintre fii si tata.

Inteligenti'a noastră de tóte categoriele se compune din fii poporului. Poporulu a sacrificatu multu, pana cand a crescutu inteligenti'a de astadi. Si acestu sacrificiu l'a adusu poporulu neaperatu — purcediendu din motivulu, cá se-i-se resplatésca, cá se aiba in fii sei crescuti cu multa cheltuiéla ajutorulu acel'a puternicu, care in genere este chiamata a-lu dá inteligenti'a poporului. Are fara indoiléla multu sprijinu poporulu nostru in inteligenti'a s'a; dar se pare ca nu are totu sprijinulu; ér acésta imprejurare nu póte proveni de aiurea, decât numai din motivulu, ca spiritulu de omogenitate nu este la noi destulu de bagatu in seama.

Lucrulu acest'a de altcum nu este nici de cum unu lucru usioru.

Poporulu nostru si-are si elu pretensiunile lui de multe ori fórte esagerate facia de ómenii sei inteligenti. Pre de alta pare inteligenti'a noastră mai cu seama intre grelele imprejurári ale vietii de astadi si-are si ea multime de necazuri. Ér partea rea a necazurilor este, ca de multe ori te face se uiti de lucruri si detorintie mai mari; si de o cam data se te ingrijesci, se affi modulu, cum se scapi celu putien pentru momentu de incurcaturile, in cari te-au adusu necazurile.

Au apoi necazurile pre de alta parte si acea insusire buna, carea se constata in faptulu, ca omulu, care vrea se scape de incurcaturi, se apuca de tóte frunzele, si bate pre la usi'a tuturor, cari voru se-lu ajute.

Dar sangele apa nu se face nici odata.

Si ajutoriu in necazurile si durerile noastre nu putem affá, decât numai noi in poporu si poporulu la noi.

Dreptaceea imprejurarea acést'a trebue se-ne dea la toti multu de ganditu, si anume nici mai multu, nici mai putien, decât ca totu ceeace facem, se lucrám numai si numai din punctulu de vedere alu intereselor poporului.

Numai pre acésta cale mergendu putem nimeri calea cea drépta, si atunci omogenitatea in societatea noastră urméza de sene.

Omulu in Crestinismu.

Meditatiune religiósá-moralá, perorata de dlu. Drd. Dimitriu Barbu, in diu'a de s. trei ierarchi in sal'a sinodala a resiedintiei arhiepiscopesci din Cernautiu.

A sunatu vócea atot-putinte „se fia“ si totulu fu: — sórele, lun'a, miliardele de stele, apoi pamentulu cu tóte ale sale anuntia si lauda marirea Domnului. Capulu de opera, cu carele incoroná Tatálu lucrulu maniloru sale, este omulu; si-lu asediá domnu si rege pamentului, si-lu facú sie-si chipu si asemenare, insufiandu-i spiritulu nemuritoriu.

In omu este impreunata lumin'a cu intunereculu, spiritulu cu materi'a, nemurirea cu murirea; in elu e principulu, care i-lu inaltia, spre a-lu cunósce pe Ddiu, spre a apretiá si iubi bunulu moralu rationalu, adeverulu si virtutea, — dar totu in omu e si aplicarea, de a se abate dela cunoscinti'a adeverata, dela calea moralitatii, pentru-ca se se ingrópe in desfundatura fara-de-legiloru, pecatului si a minciunii.

Omulu, acésta fintia genuina, primí din manile Creatoriului darulu, prerogativ'a vointiei libere, nu spre a face reu, ci spre a urmá binelul. Dar omulu abusa, se facu nedemnu de bunatatea lui Ddiu; ii calcá voi'a, pecatui, i-si desbraca caracteristic'a sa marétiá, degenerandu; se despoia de frumusati'a si nimbulu cunoscintiei de sine; i-se intuneca mintea, acésta distinsa calitate, ce ilu inaltia, de a fi domnu peste universu; se arunca de voia buna in servilismulu instinctului seu si a intunerecului. Omulu devení monstru pentru sine insu-si. Dreptulu naturalu érá calcatu in picioére. Unu capritiu, o cugetare pripita, unu casu accidentalu a potutu se despartísca aceea ce natur'a a unitu, ce insusi Dumnedieu a santitu.

Gladiatorii de aceea traiau, cá cu sangele loru, ce curgea in siróie, se-i delecteze pe cei liberi in amfiteatre si in alte locuri de distragere. Slavulu se nascea, ca se geama sub catenele grele ale sclaviei infióróre; crescea in bataiele si maltratarile nespuse ale stapaului seu; numai câte unu momentu fericitu avea, daca dormiá si visá de libertate, dar libertatea adeverata numai prin mórte o affá.

Nu e mirare deci, daca omenimea doriá si acceptá ajutoriu, cu care se póta scapá din intunereculu retacirii si din abisulu coruptiunii morale.

Abiá dupa-ce suspinulu durerosu alu genului omenescu strabatu pana la ceriu, misericordi'a Tatalui creatoru rourá din isvorulu darului de sus balsamulu de vindecare pe inim'a omenimei, ce sangerá cumplitu, fiindu muscata de sierpele pecatului — s'au schimbatu tóte.

Christosu, Fiulu lui Dumnedieu, cu care vení de nou pacea si liniscea pe pamentu, straformá pe deplinu viéti'a si cunoscintiele ómeniloru. Ca unu sóre luminatoriu alunga elu nóptea infricosiata a nesciintiei; ca unu imperatu puternicu rupse jugulu de mórte alu pecatului, spinteca velulu celu negru alu nesciintiei, radicá mintea si inim'a omului la lumin'a adeverului eternu, plantandu intrinsulu principiele cunoscintiei de sine si a scopului sublimu, la care érá destinat; presara apoi floricelele de bunu mirosu ale virtutiloru si ale moralului se crésca in sinulu lui, alu caroru scumpu odoru se-i inaltie sufletulu in susu la patri'a originala, la imperati'a lui Ddiu. Dar pentru-ca se se stérgea via'a si urmarile pecatului, acésta nópte négra, plina de suferintie, acésta urgia, care si-a fostu intinsu aripele distrugátóre asupr'a intregului genu omenescu, Christosu, Fiulu lui Ddiu, s'a datu insusi jertfa de impacare.

Totu universulu gemea; petrele si stancile s'au cutremuratu, pamentulu s'a miscatu din temeliele sale, cácf. Domnulu puteriloru diacea in sinulu mormentului, unde-lu aruncase ticalosi'a si fara-de-legea ómeniloru.

Nóptea fuge, candu sórele resare, cardu-si radica de dupa coline fruntea pompósá, reversandu daru si viétiá in tóte partile.

Disparú nóptea, se sterse pecatulu, caci sórele dreptatii resari, si cu radiele maririi sale alunga urgi'a infricosiata a iadului.

Astfeliu stempera crestinismulu sinulu genului omenescu insetatu si ars de foculu dorului, de a cunósce adeverulu, ce-lu perduse.

Christosu cu mórtea si invierea s'a facú, ca omulu

se nu desepereze in fati'a presimtiui de fericire : căci alu cui sinu nu trasalta, a cui inima nu bate dupa fericire ?

Si apoi de unde acęsta exaltare, de unde acęst'a sete, de unde acestu presimtiu de fericire, daca nu i-lu revarsa si plantęza Domnulu Dumnedieulu indurării in sinulu omenimei că o busola, de alu cunősca si a crede in elu, si a face numai binele. Da, Domnulu Ddieu ne inspira misteriosu, elu atitia spiritulu nostru la exaltare placuta dupa acestu daru de fericire. Elu, care imbraca vâi, munti, livedi si campii cu mii de floricele, acopere si sufletulu nostru cu grati'a sa ceręsca, ne pórta de grije, căci pana cand obositi de sbuciumarea dilnica — ne legam in bratięle line ale somnului dulce, Elu tramite angerii sei se ne padięsca.

Oh ! tu scumpa relegiune crestina, care ne-ai luminatu mintea, ne-ai mangaiatu inim'a, care ai datu intielepciune vietiei nōstre, ne-ai usiuratu si facutu placutu a suportá sórtea si necazurile acestei vietii efemere, turnandu innoi grati'a divina, povatiuindu-ne dela intrarea nōstra in viętia si pana-ce sufletulu i-si parasese lutulu trecetoriu !

Au biseric'a nu ne grijește, cu iubire de mama nu ne conduce si ne intaresce cu mijlōce sante de mantuire, cu misteriele sale, cari mintea nu le pōte strabate, dar sufletulu credintiosu le simte !

Rugaciunea e scutulu bisericeii, rabdarea si suferinti'a e triumfulu ei, posesiunea bisericeii e credinti'a, speranti'a si amōrea ; menirea-i e glorificarea, adorarea lui Ddieu si mântuirea omenimii din desastrulu moralu, lupt'a ei e pe pamentu, ęra glori'a ei e in patri'a ceręsca. Astfeliu ilu conduce biseric'a crestina pe omu la destinulu lui.

Crestinismulu si-a alesu crucea de flamura, punendu-o in fruntea omenimii, spre a anuntia : libertatea, egalitatea si frati'a, — ideii, cari facu, ca pamentulu se fie oglind'a universului, ęra din tōta societatea omenęsca facu o familia, in care toti sunt frati, incātu sufletele tuturor'a vinu totu mai aprōde de acel'a, ce li-a datu existintia. Crestinismulu ne indēmna se calcamu in piciorē egoismulu, fatiari'a, superbi'a, simtialitatea, cari sunt isvōrele principale ale reului, si combatendu-le se fimu modele in virtutea nobila a credintiei, caintiei si iubirii vicinului.

Libertatea si raspunderea omului pentru faptele, ce le comite, crestinismulu le-a dechiaratu de dogme. Căci avendu spiritulu unu caracteru rationalu, in virtutea, carui'a e in stare a cugetá, a judecá si a-si hotari singuru misinnea prin libertatea, ce o are, este elu si raspundetoriu pentru tōte faptele Sale. Moral'a religiunii crestine remane in veci necombatuta ; numai crestinismulu a pututu derimá institutiunea inspaimentatōria a sclaviei, căci Creatoriulu n'a destinatupe nime a game in jugulu sclaviei, a servi, a lucrá pentru altulu, si dreptu respłata se aiba tortura ; a invetiatu crestinismulu, ca si sclavulu e fratele nostru, pentru-ca in fiesce-care omu acela-si sange circuleza, si cum-cá toti ōmenii sunt uniti in Ddieu prin legatur'a credintiei, sperantiei si a caritătii.

Incāt pentru femeia, apoi inainte de Christosu erau nisce timpuri ca acelea, pare-că tirani'a i-si mutase tronulu pe pamentu : libertatea femeiei ęra alungata dintre ōmeni ; lacrimile ei ferbinti, suspinele ei duiōse, nu le mai ascultá nime, pareca ęra creata ca sclavulu pentru a suferi ; celu multu ęra socotita ca unu lucru de desfatare, a carii existintia aterná de capritiul stapanului seu, carele, cāndu voiá, o alungá, ca se-si iaie alte 2—3 in locu.

Dar Ddieu nu pōte fi nedreptu, n'a pututu lasá si mai departe, ca femeia dinpreuna cu sclavulu se fia joculu arbitriului si nedreptătii ; a venitu timpula cānd vocea dreptătii si libertătii omului a trebuitu se triumfe, atunci cānd s'a predicatu evangeli'a imperatiei darului, a

maririi si fericirii. Crestinismulu a restabilitu femeia in demnitatea-i marętia, recunoscendu-i misiunea cea alęsa. Legamentu santu se asięza intre barbatu si femeia — tain'a nuntei.

Căci cine pōte negá influinti'a femeiei asupr'a societătii omenesci ? Cine dōra pune primele cunoscintie despre Ddeu in miculu baiatielu, cine ilu invetia mai nainte a-si face cruce si a dice „Tatalu nostru“, dela cine depinde a vorbi limb'a mamei, cine-i canta, legandu-lu, spre a-lu adormi ? au dōra antaiulu cuvintielu, ce-lu ingana fragedele lui buzisiorie, nu este fidelulu resunetu alu simtiementului mamei ? Mam'a ii inspira spiritulu iubirii de limba, natiune si patria. Țca ! cine e celu mai mare pedagogu pentru omu : farmecul si simtiementul femeiei ! Deci si din partea ast'a numai crestinismulu a pututu desceptá omenimea din letargi'a ei.

La tōte acestea mintea omenęsca nu se putę radica si in veci n'ar fi pututu ajunge la rezultatulu doritu, deci si aici e-o proba vederata, ca religiunea crestina nu este rezultatulu scrutariloru mintii, carea este supusa erorii. Mintea n'a fost in stare se esplice nici reulu, ce apesá cuo putere asi'a de mare asupr'a omenimii.

Multe sunt din cele revelate de Ddieu, cari, de-ōra-ce avemu sufletu marginitu, nu suntemu in stare a le intielege : daca le-am intielege pe deplinu, apoi n'ar mai fi misteriu, ar incetá a mai fi obiectu de credintia ; mintea e neputincioasa in raportu cu inaltele si sublimetele misterie ale invetiaturei si intielepciunii divine, ba chiar si fatia cu nemesuratulu universu. Mintea fara calauza, care e credinti'a absoluta in Ddieu, este numai orfelina. Si fericitu e celu-ce are credinti'a in Ddieu ; acel'a totdeun'a va fi mangaiatu, totdeun'a va aflá balsamu alinatoriu pentru ranele-i durerōse. Celu-ce are credinti'a adevērata, ii-sunt faptele in acordu cu credinti'a ; daca faptele ii-sunt de condamnatu — nici credinti'a nu mai are in Dumnedieu.

Religiunea crestina este relegiune absolutu perfecta si universala, ea e ceea-ce condacē mintea la dreptate, ea ceea ce-lu consolęza pe crestinu, cānd i-se apropia ór'a ultima, cu promisiunea ca faptele lui cele bune nu peru, ci remanu in veci.

Religiunea crestina, formandu divinitatea legii morale, nu constringe pe nime cu puterea, ca se o primęsca, pentru-că, daca l'ar sili pe cine-va, nu s'ar lati prin convingere si ar urmá, ca incetandu puterea, care constringe, se inceteze si relegiunea. Si chiar de aceea nu ascepte nime ce-va folositoriu dela credinti'a — cu ajutoriulu puterii crude. Relegiunea crestina in ast'a privintia ne a adusu libertatea consciintiei.

Daca este scopulu relegiunii in vięt'a acęsta, ce e o pregatire pentru cea eterna, de a invetiá si a conduce pre omulu peregrinu catra limanulu fericirii, daca consideram, ca omulu numai unu momentu e pe pamentu fatia cu eternitatea nestrabatuta, si daca mórtea nu e alta decātu unu pasu necesariu, spre a ne radica in sfera mai inalte, ca se ne unimu cu Ddeu, — atunci lasa se fie libere si nelantiuite aripele consciintiei omenesci, libertatea si ratiunea, ca sę se pōte inaltá la Parintele lumineloru la care e tōta darea cea buna si totu darulu desaversitu !

Crestinismulu voiesce binele si pacea si tinde se faca din vięti'a tuturor'a o dulce ęsistinti'a, cautandu a multiami consciinti'a omului si astfelin a-lu conduce la suprem'a fericire, — deci si statulu, chiar in interesulu seu moraliu, trebue se-lu sprijinęsca in lucrarea s'a. Si intru adevēru, daca vedemu orasie, tieri ruinate, cāmpii devastate, mii de ōmeni cadiuti prada furiei omesci, daca vedemu ur'a si tindinti'a de nimicire si eutropire intre po-

póre, — cari tóte din timpurile cele mai vechi au stinsu si sugrumatu civilisatiunea in germenii ei, — atunci numele tuturor tiraniloru, alu tuturoru conducetoriloru de rele si a causatiloru de necazuri si conducetorie ca nisce genialitati ale diavolului trebue anatemitate.

Si de alta parte se bine-cuventamu, sa laudamu si se marimu pé unu Vasiliu celu mare, Ióanu Chrisostomu si Grigoriu de Nazianz, caror'a adi intréga ortodoxi'a li-a adusu imne de lauda intru sant'a loru memoria, cari ca nisce organe sante ale lui Christosu au fostu devotati servitiului dumnediescu, cari ca nisce colonne neclatite si puternice ale ortodoxiei si ca nisce antelaptatori invapaiati ai crestinismului au intaritu oper'a divina, cari, scrutându cu spiritulu loru dumnediescu, au facutu, ca omulu se se convinga pe deplinu, ca e corón'a tuturoru creaturelor pamentesci. Intréga biseric'a i-si da tributulu de recunoscintia, dragoste si onóre acestoru umbre maretie ale ortodoxiei, ca astfelu se ne indemne, ca dia faptele loru se culegemu puteri nóue, pentru-cá neinvinsa se se faca insufletirea divina in noi spe intarirea credintiei si prosperarea dragostei si sperantiei in Ddieu.

Eca in liniaminte generali importanti'a crestinismului pentru omu, pentru mantuirea si civilisatiunea lui. Cáci desi prin spiritul seu liberu omulu e superioru tuturoru creatureloru pamentului, totusi numai prin invetiaturele sublime si nesupuse erorii ale crestinismului, prin maiestatea relegiunii amorii, prin indurarea si grati'a ei, e omulu demnu de asemenarea lui Ddieu.

Deci, omule, chiar de te-ai si perdutu pên' acum in labirintul retaciriloru si alu pecatului — pocaiesce-te si ai credintia tare in Ddieu, caci elu e bunu si induratoriu, elu se bucura de indreptarea peccatului, caci Ddieu nu e resbunatoriu, elu e Ddieul ertarii si indurarii, caci scii, ca e mare bucuria in ceru pentru aflarea oii celei perdute; calea-ti e deschisa, calea umilintiei, pocaintiei adeverate si a rugaciunii ferbinte; cu abnegatiune departéza din inim'a t'a ori-ce patima, inlocuindu-o cu parerea de reu, cu credinti'a, iubirea si speranti'a in Ddieu, cáci numai astfelu vei fi partasiu vietiei de veci. Trediesce-ti dara inim'a usiuratica din somnul fara-delegiloru si te reculege din desastrulu moralu, întórce-te, óia, ce retacesci in câmpulu placeriloru amagitórie ale lumii, si apuca pe pasiunea mantuitória a cuventului de veci.

Se ne bucuramu cu totii, se marimu si se bine-cuventamu pre Domnulu, multamindu-i, ca ne-a invrednicitu de descoperirea s'a ca nu ne-a lasatu sa amblamu pe cai retacitórie, cine-a primitu sub scutul seu celu dulce, sub providenti'a s'a fericita, intru grati'a s'a mantuitória, ne-a luatú ér la sinulu seu pre noi, cari suntemu frati intre olalta Prin crestinismu cerulu e deschisu pentru noi; pareca si sórele si a noitu vestmentulu ca cu mai mare mandria se-si arunce radiele bine-facetórie; norii negri, cari inadusiáu pamentulu au disparutu ca fumulu de par'a focului; se luamu dara cu dragoste vestmentulu relegiunii crestine, ca plini de incredere si voiosi se esimu intru intimpinarea imperatului cerului.

Inchiamu, aducendu-mi aminte de cuvintele marelui Alexandri, carele, considerandu marginitela puteri ale omului, de a se esplicá cu propriile facultati spirituali si indegetandu la fericirea vietiei eterne a disu :

„Omulu e o taina, vieati'a e unu visu,
Sufleteloru blande cerulu e deschisu.“

Dupre „Candel'a.“

Parastasu.

Duminea in 1. Noemvre a. c. s'a celebratu parastasu solenu in biseric'a gr. or. romana din Giul'a-magiara

pentru fericitul Teodor Papp, carele a reposatu in Lugosiu, la 17. Septemvre v. a. c.

La finea parastasului, parintele Iosifu Bezanu, tienú o cuventare panegirica, in care intre altele dise: cá cu cât suntem mai lipsiti de midilócele materiale, necesarie la inaintarea nóstra in invetiatura, si cu cât dâmu de mai multe pedeci intru perfectionarea nóstra pe terenulu culturai si a sciintiei, cu atât mai ferbinte si mai profunda trebue se fie multamiti'a si recunoscintia nóstra fatia de acei crescini binecuventati de Dumnedieu, cari — ascultandu de invetiaturile Dumnediesci — din cascigulu maniloru loru din viétia, aducu daru pe altariulu bisericeii si natiunei nóstre pentru luminarea si desceptarea teneriloru nostri, ca din acést'a se se crésca barbati descepti si luminati, folositori bisericeii si natiunei.

Intre acei crescini rari, cari din agonisél'a loru au adusu jertfa pe altariulu bisericeii si a natiunei, ca o stea luminósa se ivi pe cerulu romaniloru si fericitul Teodor Papp, proprietariu de Chechesiu si locuitoriu in Lugosiu, dar nascutu in Giul'a-magiara.

Elu inca cu câtiv'a ani mai nainte a declaratú, cá traciese numai pentru biseric'a si natiune. Elu a disu: cá va lasá, ca dupa mórtea sa se se faca o fundatiune din care se se impartasiésca tenerii scolari, nascuti in Giul'a-magiara, cáci dicea: unde am vediutu prim'a óra radiele sórelui si lumin'a vietii, acolo vreau se lasu urma dupa mine, cá am traitu pentru luminarea si desceptarea fililoru si stranepotiloru neamului romanescu din comun'a mea natala.“

Si éta, cá cuventulu lui trupu s'au facutu, promisiunea si-au implinit'o, cáci prin testamentulu seu subscrisu la 26. Septemvre a. c. n. o parte considerabila din averea sa, cascigata cu rara serguintia, a destinat'o bisericeii si natiunei nóstre spre scopulu infiintariii unei fundatiuni, carea se póte numele seu, si din aceea se se impartasiésca tenerii romani gr. or. din comun'a Giul'a-magiara, cari vor invetiá cu diligentia si cu bunu sporiu.

Prin acést'a fapta marétia, placuta lui Dumnedieu si ómeniloru, fericitul Teodor Papp, si-a eternisatu unu monumentu neperitoriu, si numele lui va fi pomenitu din generatiune in generatiune, pana cand va resuná unu glasu romanescu.

Veniti deci iubitiloru crestini se incunamu monumentulu marelui binefacatoriu cu cununi nevesceditóre! Veniti se laudam provediuti'a crésca, ca au lasatu se se nasca din sinulu poporului nostru unu barbatu generosu, carele fruptulu osteneleloru sale din viétia l'a destinatu spre scopuri culturale!

Veniti se binecuventamu tierin'a, ce zace asupra o-saminteloru acelei mame romane, care a datu nascere unui astfelu de bine — facatoriu si folositoriu neamului seu romanescu.

Elu a disparutu dela ochii nostri, suvenirea lui inse va fi adencu intiparita in inimile fililoru si stranepotiloru nostri, si vecinicu vor binecuventá memori'a lui.

Veniti iubitiloru ascultatori si Ve impreunati rugaciunile Vóstre cu ale mele si se rugám pre parintele luminiloru: cá sufletulu bine credintiosului adormitu in Domnulu, se-lu asieze in locasiurile dreptiloru, éra remasitieloru lui pamentesci se le oftamu ca se le fie tierin'a usióra si memori'a lui se fie in veci binecuventata!

Giul'a magiara 5. Noemvre 1887.

Ioanu Marcusiu,
invetiatoriu roman gr. ór.

D i v e r s e.

* *Chirotoniri.* In timpulu din urma s'a chirotonitu intru preoti prin Pré Santi'a s'a, parintele Episcopu alu Aradului Ioan Metian urmatorii clericii absoluti: *Eme-*

ricu Dimitrescu pentru pentru postulu de capelanu temporalu sistematu pre langa parochi'a din *Seceani* in protopresviteratulu Temisiorii si *Martianu Andru* pentru parochi'a din O.-Gepisiu in protopresviteratulu Tincoi. Felicitam pre noii slujitori ai altariului Domnului!

* *Himenu.* Dlu *Aureliu Belesiu*, ingineriu in Romania, fiulu Pré Cuviosiei Sale, parinteiu Ieroteiu Belesiu, si-erbéza astadi cununi'a cu dr'a Ecaterin'a, fic'a dlui *Tache Stanescu* din Brasiovu. Felicitam pre tener'a pareche si dorim cá Ddiu se-ii binecuvinte cu darurile sale cele bagate!

* *Societatea ortodoxa palestineana* si-a datu la lumina reportulu in privinti'a activitatii sale pentru totu restempulu de cinci ani, de când esista. Intre membrii ei este imperatulu si imperatés'a Rusiei si toti ierarhii bisericei rusesci. Problem'a principala a societatii este a scuti si a intari Ortodocsi'a in leagenulu ei — in pamentulu celu santu. Inainte de urdirea Societatii se lapedase in restimpu 20 de ani 8000 de insi de ortodocsi. In primulu anu alu esistintiei societatea si-a deschisu patru scóle de baiati. Pentru avé a invetiatori buni, a facutu in Nazaretu unu „pension“ cu cursulu de patru ani sub conducerea lui A. Chesm'a, fostu alumnu in Academi'a spiretuala din Moscv'a. A facutu si dóne scóle de copile, un'a in Nazaretu si alt'a in Bairutu si apoi inca un'a aprópe de Ierusalimu. In timpulu de fatia suntu in scólele acele 100 de baiati si la 300 de copile. Societatea a facutu apoi biserici in Mjdel'a (vechia Magdal'a) si laf'a, a datu 16.000 de ruble patriarhului din Ierusalimu, ca se innoiesca biserica patriarhala si a statu intrajutoriu si archimandritulu Antoninu, a radica tu o biserica in loculu Inaltarii Domnului. Societatea s'a mai ingrijitu a li usiurá inchinatorilor rusesci calea la pamentulu celu santu si a li asigurá intórcerea, inlaturandu neajunsurile, cari avea ei se le suferé mai inainte, éra in timpulu petrecerii loru in Ierusalimu se aiba unde locui. Spre a li multiami si trebuintele spirituale, societatea a facutu unu depositu de carti relegióse, éra misiunea ierusalimiteana a fostu inmúltita cu doi membri, cari se aiba a tieré conversatiuni cu inchinatorii, a li face citiri si a-i conduce in loculu santu. Societatea sprijine- ce si sapaturele incepute in Ierusalimu, a caror'a importantia a fostu recunoscuta de „Societatea archeologica palestinéna.“ De aceea a tramisu barbati invetiati la Ierusalimu, Sinai, Constantinopole si in alte locuri, ca sa dobendésca cunoscinti'a monumteloru vechimii sante si se culéga date despre pamentulu celu santu. In fine spre a dá informatiuni publicului celui mare despre pamentulu celu santu, societatea continua a dá la lumina carti populare. dupa „Candela.“

Concurse.

Se escrie concursu pentru deplinirea postului invetiatorescu dela scól'a confesionala gr. or. din comun'a **Medvesiu**, inspectoratulu Timisiorii cu terminu de alegere pe **29. Noemvre st. v. 1887.**

Emolumintele 1) bani gat'a 118 fl. 70 cr. 2) pentru conferintia 12 fl. 3) pentru pansialu 6 fl. 4) 5 jugere pamentu aretoriu 5) in naturale 12 hecto-litre grâu si 12 hecto-litre cucuruzu 6) 8 stengeni de lemne din care are sè se incaldiesca si scól'a si scól'a 7) quartiru liberu cu gradina 800 stangeni cvadrati.

Competintii vor produce atestata 1) ca suntu romani gr. or. 2) Esamenu de calificatiune 3) Esamenu de limb'a magiara. Competentii sunt avisati a se presentá in vre-o duminéca sau serbatóre in sant'a biserica din Medvesiu pentru de a-si aretá desteritatea in cantare si tipicu.

Recursele instruate astfelu au a-se substerne Reve-

rendiss. D. protopresviteru si inspectoru scolariu Meletiu Dregheciu in Temisiór'a.

Medvesiu, in 30. Octomvre 1887.

Lazaru Pascu,
parochu.

—□—

Pentru deplinirea postulu de preotu impreunatu cu celu invetiatorescu din **Leautiu**, protopresviteratulu Halmagiului pe bas'a decisului consistorialu dto 2/14. Octomvre a. c. Nr. 3541 se escrie concursu cu terminu de alegere pe **30. Noemvre st. v. a. c.**

Emolumintele anuali sunt: venitele parochiale, cu salariulu invetiatorescu la olalta socotitu 395 fl. 5 orgii lemne lungi, quartiru si gradina.

Recurentii vor avé a-si instrua recursele cu documintele prescrie in statutulu organicu, si adresate comitetulu parochialu ale trimite protopresviterulu tractualu Ioanu Groz'a, in Halmagiu.

Comitetulu parochialu.

In contielegere cu mine: **IOANU GROZ'A**, m. p. prott.

—□—

In urm'a concessiunei Ven. Consistoriu diecesanu dto 4/16. Septemvre 1887 Nr. 3221 se escrie concursu pentru deplinirea parochiei a dou'a din comun'a **Usaseu**, in protopopiatulu Lipovei cu terminu de alegere de **30 de zile dela prim'a** publicare in foi'a oficiósá „Biserica si Scól'a“ cu acea observare ca alegendulu preotu, — din caus'a morbositatii actualulu preotu, va avea a purtá si officiu parochialu si a administrá si parochi'a actualulu preotu primariu fara nici o remuneratiune pre cand acelu preotu va fi morbosu.

Emolumintele suntu — jumetate din cele 2 sessiuni parochiale, birulu si stol'a indatinata, cari tóte computeate la unu locu dau unu venitu aprocsimativu de 600 fl. v. a.

Daca nu vor fi recurenti de ajunsu cu calificatiune pentru parochii de class'a a dóu'a se vor primí in candiatiune si de cei cu calificatiune de class'a a trei'a.

Recursele adjutate conform prescrielor stat. org. si a Reg. pentru parochii si adresate comitetulu parochialu a se trimite Pr. On. Voicu Hamsea, protopopu in Lipov'a.

Doritorii de a ocupá acestu postu sunt avisati a se presentá in vre-o Duminéca séu serbatóre spre a-si aretá desteritatea in cele rituale.

Usaseu, 14/28. Septemvre 1887.

Comitetulu parochialu.

In contielegere cu mine: **VOICU HAMSEA**, m. p. prott.

—□—

Pentru statiunea invetiatoresca devenita vacanta din comun'a **Vadasu**, in inspectoratulu Siepreusiu, cottulu Aradu, se escrie concursu cu terminu de alegere pe **21. Noemvre st. v. 1887.**

Emolumintele sunt: 1) In bani gat'a 100 fl — 2) In bucate, grau si cucurzu 18 sinéce — 3) pamentu aratoriu si fenatiu 20 jugere 4) pamentu de pasunaritu 28 fl. — 5) lemne 6 orgii din care are a-se incaldí si scól'a, — 6) pentru curatitulu scólei 8 fl.) — 7) pentru conferintie 8 fl. — 8) quartiru liberu si géa dina de legumi.

Recursele proviedute cu documintele necesarii respective cu testimoni de calificatiune si din limb'a magiara, sunt a se trimite M. On. Dnu Ioanu Avram inspectoru scolariu in Miske p. u. Nagy-Zerénd, avendu competentii pana la diu'a alegerii a se presentá la biserica din locu pentru a-si aretá desteritatea in cantu si tipicu.

Vadasu, la 12. Octomvre 1887.

Comitetulu parochialu.

In contielegere cu: **IOANU AVRAMU**, m. p. insp. scl.